

SADRŽAJ

Predgovor xxxi

PRVI DIO

UVOD 1

1. POGLAVLJE **Priroda i opseg ekonomike za menadžere** 3

1.1 **OPSEG EKONOMIKE ZA MENADŽERE** 4

- Definicija ekonomike za menadžere 4
- Odnos prema ekonomskoj teoriji 6
- Odnos prema znanosti odlučivanja 6
- Odnos prema funkcionalnim područjima studija poslovne administracije 7

1.2 **OSNOVNI PROCES DONOŠENJA ODLUKA** 7

- STUDIJA SLUČAJA 1.1** Peter Drucker – čovjek koji je izumio menadžment 9
- STUDIJA SLUČAJA 1.2** Revolucija u menadžmentu 10

1.3 **TEORIJA PODUZEĆA** 10

- Razlog zbog kojeg tvrtke postoje i njihove funkcije 11
- Cilj i vrijednost poduzeća 12
- Ograničenja u poslovanju poduzeća 13
- Ograničenja teorije poduzeća 14

1.4 **PRIRODA I FUNKCIJA DOBITI** 15

- Poslovna nasuprot ekonomskoj dobiti 15
- Teorije profita 16
- Funkcija dobiti 17

1.5 **POSLOVNA ETIKA** 18

- STUDIJA SLUČAJA 1.3** Globalna finansijska kriza 20

1.6 **MEĐUNARODNI OKVIR MENADŽERSKE EKONOMIKE** 21

- STUDIJA SLUČAJA 1.4** Pojava globalne korporacije 22
- STUDIJA SLUČAJA 1.5** Globalni poslovni vođa 23
- STUDIJA SLUČAJA 1.6** Globalne kompanije vrijedne najvećeg divljenja 24

1.7 **MENADŽERSKA EKONOMIKA U RIZIČNOM, KRIZI SKLONOM I USPORENOM GLOBALNOM GOSPODARSTVU** 25

1.8 EKONOMIKA ZA MENADŽERE I INTERNET 26

STUDIJA SLUČAJA 1.7 Adrese najvažnijih mrežnih stranica za menadžersku ekonomiku 27

SAŽETAK • ZADACI

DODATAK 1. POGLAVLJU: OSNOVE POTRAŽNJE, PONUDE I RAVNOTEŽE 30

Potražna strana na tržištu 30
Strana tržišne ponude 30
Ravnotežna cijena 32
Pomak u krivulji potražnje i tržišna ravnoteža 32
Pomak u krivulji ponude i tržišna ravnoteža 33

ZADACI UZ DODATAK • DODATNA LITERATURA

2. POGLAVLJE Optimizacijske tehnike i pomagala novog menadžmenta 35

2.1 METODE IZRAŽAVANJA EKONOMSKIH ODNOSA 37

2.2 ODNOSI UKUPNIH, PROSJEČNIH I GRANIČNIH VRIJEDNOSTI 38

Ukupni, prosječni i granični trošak 38
Geometrijsko izvođenje krivulja prosječnih i graničnih troškova 40

2.3 OPTIMIZACIJSKA ANALIZA 41

Maksimizacija dobiti pristupom ukupnog prihoda i ukupnog troška 41
Optimizacija graničnom analizom 41
STUDIJA SLUČAJA 2.1 Optimalni nadzor nad onečišćenjem 43

2.4 OGRANIČENA OPTIMIZACIJA 44

2.5 NOVI MENADŽERSKI ALATI ZA OPTIMIZACIJU 44

STUDIJA SLUČAJA 2.2 Težnja globalnih korporacija prema više ciljeva uz određena ograničenja 45
Usporedna (*benchmarking*) analiza 46
STUDIJA SLUČAJA 2.3 *Benchmark* analiza u Xeroxu, Fordu i Mobilu 46
Ukupno upravljanje kvalitetom 47
STUDIJA SLUČAJA 2.4 Ukupno upravljanje kvalitetom u Johnsonu & Johnsonu, Motoroli, General Electricu i Fordu 48
Reinženjering 49
STUDIJA SLUČAJA 2.5 Reinženjering u GE-u 50
Organizacija koja uči 51
STUDIJA SLUČAJA 2.6 Primjena načela organizacije koja uči u Fordu i Southwest Airlinesu 52

- 2.6 OSTALA MENADŽERSKA POMAGALA ZA OPTIMIZACIJU 53**
- 2.7 NOVA MENADŽERSKA POMAGALA I FUNKCIONALNA SPECIJALIZACIJA 54**
- STUDIJA SLUČAJA 2.7** Američki poslovni model 55
- STUDIJA SLUČAJA 2.8** Kada propisi koji ravnaju poslovanjem poluče neuspjeh, dolazi do rušenja povjerenja javnosti 56
- KUĆICA 1: Ekonomika za menadžere u praksi** Menadžerske prakse diljem svijeta 57

SAŽETAK • ZADACI • ZADACI S TABLIČNIM KALKULATOROM

DODATAK 1 2. POGLAVLJU: OPTIMIZACIJA KORIŠTENJEM TABLIČNIH KALKULATORA 61

ZADACI UZ DODATAK

DODATAK 2 2. POGLAVLJU: DIFERENCIJALNI IZRAČUN I TEHNIKE OPTIMIZACIJE 62

- Derivacija i pravila deriviranja 62
- Koncept derivacije 63
- Pravila deriviranja 64
- Optimizacija s infinitezimalnim računom 67
- Određivanje maksimuma ili minimuma infinitezimalnim računom 68
- Razlika između maksimuma i minimuma: Druga derivacija 68
- Multivarijantna optimizacija 70
- Parcijalne derivacije 70
- Maksimizacija funkcije s više varijabli 71
- Ograničena optimizacija 72
- Ograničena optimizacija metodom zamjene 72
- Ograničena optimizacija metodom Lagrangeova multiplikatora 73

ZADACI UZ DODATAK • DODATNA LITERATURA

- INTEGRATIVNA STUDIJA SLUČAJA 1:** Steve Jobs: Genij je otišao – nevjerovatna karijera glavnog rukovoditelja kojem su se najviše divili 77
- Trostruki brak 78
 - Oh, još samo jedna stvar! 80

DRUGI DIO ANALIZA POTRAŽNJE 81

3. POGLAVLJE Teorija potražnje 83

- 3.1 POTRAŽNJA ZA ROBOM 85**
- Pojedinačna potražnja za robom 85
 - Od pojedinačne do tržišne potražnje 88
 - Potražnja s kojom je tvrtka suočena 89
 - STUDIJA SLUČAJA 3.1** Potražnja za Big Mac hamburgerima 90

3.2	CJENOVNA ELASTIČNOST POTRAŽNJE	93
	Elastičnost potražnje u jednoj točki	94
	Lučna cjenovna elastičnost potražnje	96
	Cjenovna elastičnost, ukupni prihod i granični prihod	97
	Čimbenici koji utječu na cjenovnu elastičnost potražnje	100
3.3	DOHODOVNA ELASTIČNOST POTRAŽNJE	101
	STUDIJA SLUČAJA 3.2 Cjenovne elastičnosti potražnje u stvarnome svijetu	102
	STUDIJA SLUČAJA 3.3 Dohodovne elastičnosti potražnje u stvarnome svijetu	104
3.4	UNAKRSNA CJENOVNA ELASTIČNOST POTRAŽNJE	105
3.5	KORIŠTENJE ELASTIČNOSTI U MENADŽERSKOM ODLUČIVANJU	107
	STUDIJA SLUČAJA 3.4 Unakrsna cjenovna elastičnost potražnje u stvarnome svijetu	108
	STUDIJA SLUČAJA 3.5 Supstitucija domaćih i stranih dobara	109
3.6	MEĐUNARODNO PODUDARANJE UKUSA	109
	KUĆICA 2: Ekonomika za menadžere u praksi Vrijeme za odlučivanje u kompaniji Aromatic Coffee	110
	STUDIJA SLUČAJA 3.6 Gillette globalno plasira britvice sa svemirskom tehnologijom	112
	STUDIJA SLUČAJA 3.7 Fordov(i) automobil(i) za čitav svijet	113
3.7	ELEKTRONIČKO POSLOVANJE	114
	STUDIJA SLUČAJA 3.8 E-trgovina na Amazon.com	116
	STUDIJA SLUČAJA 3.9 Amazon.com stavio je točku na iznimnu izvedbu eBaya	118

SAŽETAK • ZADACI • ZADACI S TABLIČNIM KALKULATOROM

DODATAK 3. POGLAVLJU: U POZADINI KRIVULJE TRŽIŠNE POTRAŽNJE – TEORIJA POTROŠAČKOG IZBORA 123

Potrošački izbori: krivulje indiferencije	123
Potrošačka ograničenja: linija proračuna	124
Izvođenje krivulje potražnje potrošača	125
Dohodak i supstitucijski efekti promjene u cijeni	125
Teorija potražnje potrošača izražena algebarski	127

ZADACI UZ DODATAK • DODATNA LITERATURA

4. POGLAVLJE Procjena potražnje 129

4.1 PROBLEM IDENTIFIKACIJE 131

4.2	PRISTUPI PROCJENI POTRAŽNJE TEMELJENI NA MARKETINŠKOM ISTRAŽIVANJU	133
	Potrošačke ankete i istraživanje opservacijom	133
	STUDIJA SLUČAJA 4.1 Mikromarketing: Kada istraživači tržišta naciľjaju svoje kupce	134
	Potrošačke klinike	135
	Tržišni eksperimenti	136
	STUDIJA SLUČAJA 4.2 Procjena potražnje za narančama tržišnim eksperimentom	137
	Virtualna kupovina i virtualni menadžment	138
	STUDIJA SLUČAJA 4.3 Dosezanje do potrošača na masovnom tržištu koje nestaje	139
4.3	UVOD U REGRESIJSKU ANALIZU	140
4.4	JEDNOSTAVNA REGRESIJSKA ANALIZA	143
	Metoda običnih najmanjih kvadrata	143
	Test pouzdanosti procjena parametara	145
	Ostali aspekti testova signifikantnosti i intervala pouzdanosti	147
	Mjere reprezentativnosti modela i korelacije	148
4.5	VIŠESTRUKA REGRESIJSKA ANALIZA	152
	Model višestruke regresije	152
	Koeficijent determinacije i prilagođeni R ²	154
	Analiza varijance	155
	Procjene točke i intervala	156
4.6	PROBLEMI U REGRESIJSKOJ ANALIZI	157
	Multikolinearnost	157
	Heteroskedastičnost	157
	Autokorelacija	159
4.7	PROCJENA POTRAŽNJE REGRESIJSKOM ANALIZOM	160
	Specifikacija modela	160
	Prikupljanje podataka o varijablama	161
	Specificiranje oblika jednadžbe za potražnju	161
	Testiranje ekonometrijskih podataka	162
4.8	PROCJENA POTRAŽNJE ZA AMERIČKI UVOZ I IZVOZ	163
	STUDIJA SLUČAJA 4.4 Procjena potražnje za zrakoplovnim prijevozom nad Sjevernim Atlantikom	164
	STUDIJA SLUČAJA 4.5 Cjenovne i dohodovne elastičnosti uvoza i izvoza u stvarnome svijetu	165
	KUĆICA 3: Ekonomika za menadžere u praksi BlackBerry se raspao	166

DODATAK 4. POGLAVLJU: REGRESIJSKA ANALIZA S EXCELOM 172

- Jednostavna regresija 172
- Višestruka regresijska analiza 174

ZADACI UZ DODATAK • DODATNA LITERATURA

5. POGLAVLJE Prognoziranje potražnje 177

5.1 KVALITATIVNE PROGNOZE 179

- Tehnike anketiranja 179
- Ispitivanja javnog mnijenja 180
- Traženje inozemne perspektive 181
- STUDIJA SLUČAJA 5.1** Prognoza broja McDonald'sovih restorana diljem svijeta 182

5.2 ANALIZA VREMENSKOG NIZA 182

- Razlozi oscilacija vremenskih nizova podataka 184
- Projekcije trenda 185
- Sezonske varijacije 187
- STUDIJA SLUČAJA 5.2** Prognoziranje započinjanja izgradnje novih kuća s analizom vremenskih nizova 190

5.3 METODE IZGLAĐIVANJA 191

- Pomični prosjeci 191
- Eksponencijalno izgladivanje 193
- STUDIJA SLUČAJA 5.3** Prognoziranje prometa drvnom građom uz pomoć metoda izgladivanja 195

5.4 BAROMETARSKE METODE 196

- STUDIJA SLUČAJA 5.4** Procjena razine ekonomske aktivnosti pomoću složenih i indeksa rasipanja 199
- STUDIJA SLUČAJA 5.5** Indeks vodećih pokazatelja postaje globalan 200

5.5 EKONOMETRIJSKI MODELI 200

- Modeli s jednom jednadžbom 201
- STUDIJA SLUČAJA 5.6** Prognoziranje potražnje za zrakoplovnim prijevozom nad Sjevernim Atlantikom 202
- Modeli s više jednadžbi 202
- STUDIJA SLUČAJA 5.7** Ekonomske prognoze s velikim ekonometrijskim modelima 204
- KUĆICA 4: Ekonomika za menadžere u praksi** Rizici u prognoziranju potražnje 205

5.6 PROGNOZIRANJE PUTEM INPUT-OUTPUT TABLICA 207

SAŽETAK • ZADACI

**DODATAK 5. POGLAVLJU: PROGNOZIRANJE FLUKTUACIJA U ANALIZI
VREMENSKIH NIZOVA POMOĆU EXCELA 211**

- Prognoziranje projekata novogradnje kuća u Sjedinjenim Državama:
1999.1 – 2004.4 (u tisućama jedinica) 211
- Prilagodba prognoze trenda projekata novogradnje sezonskoj varijaciji
metodom trend kvocijenta 213
- Prilagodba trenda prognoza projekata novogradnje sezonskim varijacijama
uz pomoć sezonskih binarnih varijabli 215

ZADACI UZ DODATAK • DODATNA LITERATURA

- INTEGRATIVNA STUDIJA SLUČAJA 2** Fordova oklada: ipak se radi o malom
svijetu 219
- Pitanja za analizu i raspravu u predavaonici 221
- INTEGRATIVNA STUDIJA SLUČAJA 3** Procjena i prognoziranje američke
potražnje za električnom energijom 222
- Pitanja za analizu i raspravu u predavaonici 224

TREĆI DIO
ANALIZA PROIZVODNJE I TROŠKA 225

6. POGLAVLJE Teorija i procjena proizvodnje 227
6.1 ORGANIZACIJA PROIZVODNJE I FUNKCIJA PROIZVODNJE 229

- Organizacija proizvodnje 229
- Funkcija proizvodnje 230

**6.2 PROIZVODNA FUNKCIJA S JEDNIM VARIJABILNIM FAKTOROM
PROIZVODNJE 233**

- Ukupna, prosječna i granična proizvodnost 233
- Zakon opadajućih prinosa i stadiji proizvodnje 235

6.3 OPTIMALNI OBRAZAC KORIŠTENJA VARIJABILNOG FAKTORA 237
6.4 FUNKCIJA PROIZVODNJE S DVA VARIJABILNA FAKTORA PROIZVODNJE 239

- Izokvante proizvodnje 239
- Ekonomsko područje proizvodnje 241
- Granična stopa tehničke supstitucije 242
- Savršene zamjene i komplementarni faktori 243

6.5 OPTIMALNA KOMBINACIJA FAKTORA PROIZVODNJE 245

- Izotroškovne linije 245
- Optimalna kombinacija faktora proizvodnje za minimiziranje troškova ili
maksimizaciju proizvodnje 246
- Maksimizacija dobiti 248
- Učinci promjene u cijenama faktora proizvodnje 249

- 6.6 PRINOSI NA OPSEG 250**
STUDIJA SLUČAJA 6.1 Zamjenjivost potrošnje benzina i vremena putovanja 250
STUDIJA SLUČAJA 6.2 General Motors odlučuje kako je manje bolje 253
- 6.7 EMPIRIJSKA FUNKCIJA PROIZVODNJE 254**
STUDIJA SLUČAJA 6.3 Elastičnosti proizvodnje u američkoj prerađivačkoj industriji 255
- 6.8 INOVACIJSKI PROCES 256**
Značenje i važnost inovacija 256
U kojoj je mjeri inovativna kultura vaše kompanije? 258
STUDIJA SLUČAJA 6.4 Na koji način tvrtke dolaze do nove tehnologije? 258
Model otvorene inovacije 259
STUDIJA SLUČAJA 6.5 Otvorene inovacije u Procteru & Gambleu 260
Sljedeći korak u otvorenim inovacijama 261
- 6.9 INOVACIJE I GLOBALNA KONKURENTNOST 262**
Inovacije i međunarodna konkurentnost tvrtki iz SAD-a 262
KUĆICA 5: Ekonomika za menadžere u praksi Kako je Xerox izgubio, a potom ponovno stekao međunarodnu konkurentnost i postao vođom na području informacijske tehnologije 263
Nova revolucija u proizvodnji podržanoj računalima, 3D ispisu i međunarodna konkurentnost američkih tvrtki 264
STUDIJA SLUČAJA 6.6 Euro i međunarodna konkurentnost europskih tvrtki 265

SAŽETAK • ZADACI • ZADACI S TABLIČNIM KALKULATOROM

DODATAK 6. POGLAVLJU: ANALIZA PROIZVODNJE UZ POMOĆ INFINITEZIMALNOG RAČUNA 270

ZADACI UZ DODATAK • DODATNA LITERATURA

7. POGLAVLJE **Teorija i procjena troškova** 274

7.1 **PRIRODA TROŠKOVA** 275

7.2 **KRATKOROČNE TROŠKOVNE FUNKCIJE** 277

Kratkoročne funkcije ukupnih i jediničnih troškova 277

Krivulje kratkoročnih ukupnih te troškova po jedinici 278

7.3 **KRIVULJE DUGOROČNIH TROŠKOVA** 281

Krivulje dugoročnih ukupnih troškova 281

Krivulje dugoročnog prosječnog i graničnog troška 283

- STUDIJA SLUČAJA 7.1** Krivulja dugoročnog prosječnog troška u proizvodnji električne energije 285
- 7.4 VELIČINA POSTROJENJA I EKONOMIJE OPSEGA 286**
STUDIJA SLUČAJA 7.2 Oblik krivulja dugoročnog prosječnog troška u različitim djelatnostima 288
- 7.5 KRIVULJE UČENJA 289**
STUDIJA SLUČAJA 7.3 Kako bi umanjile troškove, tvrtke traže rješenja na naizgled nevezanim područjima 291
- 7.6 MEĐUNARODNO MINIMIZIRANJE TROŠKOVA – NOVE EKONOMIJE OBUHVATA 292**
 Međunarodna trgovina faktorima proizvodnje 292
 Nove međunarodne ekonomije obuhvata 293
 Useljavanje kvalificiranih radnika 294
- 7.7 UPRAVLJANJE LOGISTIKOM ILI LANCEM NABAVE 295**
STUDIJA SLUČAJA 7.4 Logistika u tvrtkama National Semiconductors, Saturn i Compaq 296
- 7.8 ANALIZA RENTABILNOSTI I POSLOVNA POLUGA 297**
 Analiza rentabilnosti 297
 Poslovna poluga 300
STUDIJA SLUČAJA 7.5 Analiza točke pokrića za Lockheedov Tri-Star i europski Airbus Industrie 302
- 7.9 EMPIRIJSKA PROCJENA TROŠKOVNIH FUNKCIJA 302**
 Problemi s podacima i mjerenjem kratkoročnih funkcija troškova 303
 Funkcionalni oblik kratkoročne funkcije troškova 305
STUDIJA SLUČAJA 7.6 Procjena kratkoročnih i dugoročnih troškovnih funkcija 306
 Procjena dugoročnih troškovnih funkcija pomoću presječne regresijske analize 307
 Procjena dugoročnih troškovnih funkcija pomoću inženjerske tehnike te tehnike preživljavanja 308

SAŽETAK • ZADACI • ZADACI S TABLIČNIM KALKULATOROM

DODATAK 7. POGLAVLJU: ANALIZA TROŠKOVA POMOĆU INFITEZIMALNOG RAČUNA 314

ZADACI UZ DODATAK • DODATNA LITERATURA

- INTEGRATIVNA STUDIJA SLUČAJA 4** Funkcije proizvodnje i troškova u naftnoj industriji 317
- INTEGRATIVNA STUDIJA SLUČAJA 5** Treća industrijska revolucija 320
- INTEGRATIVNA STUDIJA SLUČAJA 6** Toyota, stroj koji je bio suviše vreo 322

8. POGLAVLJE Tržišna struktura: savršena konkurencija, monopol i monopolističko natjecanje 327**8.1 TRŽIŠNA STRUKTURA I STUPANJ KONKURENCIJE 328****8.2 SAVRŠENA KONKURENCIJA 329**

Značenje i važnost savršene konkurencije 329

Određivanje cijena u uvjetima savršene konkurencije 330

STUDIJA SLUČAJA 8.1 Konkurencija na Njujorškoj burzi dionica 331

Kratkoročna analiza savršeno konkurentne tvrtke 333

Kratkoročna krivulja ponude konkurentne tvrtke i tržišta 336

Dugoročna analiza savršeno konkurentne tvrtke 336

STUDIJA SLUČAJA 8.2 Dugoročna prilagodba u američkoj pamučnoj tekstilnoj industriji 338**8.3 KONKURENCIJA U GLOBALNOM GOSPODARSTVU 339**

Domaća potražnja i ponuda, uvoz i cijene 339

Tečaj dolara i međunarodna konkurentnost američkih tvrtki 340

STUDIJA SLUČAJA 8.3 Tečaj američkog dolara i profitabilnost američkih tvrtki 342**8.4 MONOPOL 343**

Izvorišta monopola 343

STUDIJA SLUČAJA 8.4 Prepreke ulasku na tržište i Monopol Alcoe 344

Određivanje cijena i proizvodnje u kratkom roku unutar monopola 345

Određivanje dugoročne cijene i ostvarenja u uvjetima monopola 347

Usporedba monopola i savršene konkurencije 348

KUĆICA 6: Ekonomika za menadžere u praksi De Beers napušta svoj dijamantni monopol 350**8.5 MONOPOLISTIČKA KONKURENCIJA 352**

Značenje i važnost monopolističke konkurencije 352

STUDIJA SLUČAJA 8.5 Monopolistički konkurentno tržište restorana 353

Određivanje cijena i proizvodnje u kratkom roku u uvjetima monopolističke konkurencije 354

Određivanje cijene i proizvodnje u dugom roku unutar monopolističke konkurencije 355

Raznolikost proizvoda i prodajni troškovi u uvjetima monopolističke konkurencije 356

STUDIJA SLUČAJA 8.7 Oglašivači napadaju konkurente s imenom i prezimenom... pa ih ovi potom tuže 357

DODATAK 8. POGLAVLJU: MAKSIMIZACIJA DOBITI UZ INFINITEZIMALNI RAČUN 362

ZADACI UZ DODATAK • DODATNA LITERATURA

9. POGLAVLJE Oligopol i arhitektura tvrtke 366**9.1 OLIGOPOL I KONCENTRACIJA TRŽIŠTA 367**

Oligopol: Značenje i izvorišta 367

STUDIJA SLUČAJA 9.1 Brendovi: Cvjetaj ili uveni 369

Koncentracijski omjeri, Hefindahlov indeks i osporavana tržišta 370

STUDIJA SLUČAJA 9.2 Industrijska koncentracija u Sjedinjenim Državama 371**9.2 MODELI OLIGOPOLA 372**

Cournotov model 372

Model izlomljene krivulje potražnje 374

Kartelski sporazumi 376

STUDIJA SLUČAJA 9.3 Kartel Organizacije zemalja izvoznica nafte (OPEC-a) 377

Cjenovno predvođenje 378

9.3 IMPLIKACIJE PROFITABILNOSTI I UČINKOVITOSTI OLIGOPOLA 380

Porterov strateški obrazac 380

Implikacije učinkovitosti oligopola 381

STUDIJA SLUČAJA 9.4 Veličina i profitabilnost poduzeća 382**9.4 MODEL MAKSIMIZACIJE PRIHODA 383****STUDIJA SLUČAJA 9.5** Mjerenje čiste učinkovitosti operativnih jedinica 384**9.5 MARŠ GLOBALNIH OLIGOPOLISTA 386****STUDIJA SLUČAJA 9.6** Globalizacija automobilske industrije 387**STUDIJA SLUČAJA 9.7** Sve jača konkurencija u globalnom bankarstvu 388**STUDIJA SLUČAJA 9.8** Globalizacija farmaceutske industrije 390**KUĆICA 7: Ekonomika za menadžere u praksi 391**

Multinacionalne korporacije slijede bolju menadžersku praksu od nacionalnih korporacija 391

9.6 ARHITEKTURA IDEALNE TVRTKE I KREATIVNA KOMPANIJA 392

Arhitektura idealne tvrtke 392

Evolucija kreativne kompanije 394

STUDIJA SLUČAJA 9.9 Arhitektura tvrtke i organizacijska konkurentnost u organizacijama obilježenima vrhunskom izvedbom 395**STUDIJA SLUČAJA 9.10** Najinovativnije kompanije na svijetu 396

9.7 VIRTUALNA KORPORACIJA I PODUZEĆA UPRAVLJANJA ODNOSIMA 397

Virtualna korporacija 397

Poduzeća upravljanja odnosima 398

STUDIJA SLUČAJA 9.11 Poduzeća upravljanja odnosima u aeronautici,
zrakoplovnoj, telekomunikacijskoj i automobilskoj industriji 399

SAŽETAK • ZADACI • ZADACI S TABLIČNIM KALKULATOROM

DODACI 9. POGLAVLJU: TEORIJA OLIGOPOLA (ALGEBARSKI) 404

ZADACI UZ DODATAK • DODATNA LITERATURA

10. POGLAVLJE Teorija igara i strateško ponašanje 413

10.1 STRATEŠKO PONAŠANJE I TEORIJA IGARA 414

STUDIJA SLUČAJA 10.1 Vojna strategija i strateške poslovne odluke 415

10.2 DOMINANTNA STRATEGIJA I NASHOVA RAVNOTEŽA 416

Dominantna strategija 416

Nashova ravnoteža 417

STUDIJA SLUČAJA 10.1 Dell Computers i Nashova ravnoteža 419

10.3 DVOJBA ZATVORENIKA 420

10.4 CJENOVNO I NECJENOVNO NATJECANJE, VARANJE KARTELA I DVOJBA ZATVORENIKA 421

Cjenovna konkurencija i dvojba zatvorenika 421

Necjenovna konkurencija, varanje kartela i dvojba zatvorenika 422

10.5 PONOVLJENE IGRE I STRATEGIJA „MILO ZA DRAGO“ 422

10.6 STRATEŠKI KORACI 423

Prijetnja, odlučnost i vjerodostojnost 423

STUDIJA SLUČAJA 10.3 Wal-Martova marketinška strategija preventivne
ekspanzije 425

Odvraćanje od ulaska na tržište 426

10.7 STRATEŠKO PONAŠANJE I MEĐUNARODNA KONKURENTNOST 426

KUĆICA 8: Ekonomika za menadžere u praksi Strateške pogreške i neuspjesi
kompanije 428

10.8 SEKVENCIJALNE IGRE I STABLA ODLUČIVANJA 430

STUDIJA SLUČAJA 10.4 Odluka Airbusa da izgradi A380 i Boeingov odgovor u
vidu Sonic Cruisera i 747-8 432

SAŽETAK • ZADACI • ZADACI S TABLIČNIM KALKULATOROM • DODATNA LITERATURA

11. POGLAVLJE Prakse u određivanju cijena 437**11.1 ODREĐIVANJE CIJENA VIŠE PROIZVODA 439**

- Određivanje cijena proizvoda s međuovisnim potražnjama 439
- Iskorištenost kapaciteta i određivanje optimalnih cijena proizvoda 440
- Optimalno određivanje cijena zajedničkih proizvoda proizvedenih u fiksnim omjerima 442
- Optimalno određivanje cijena i količine proizvodnje za zajedničke proizvode proizvedene u varijabilnim omjerima 444
- STUDIJA SLUČAJA 11.1** Gilletteovo optimalno određivanje cijena i razine proizvodnje 445

11.2 CJENOVNA DISKRIMINACIJA 446

- Značenje i uvjeti za cjenovnu diskriminaciju 446
- Cjenovna diskriminacija prvog i drugog stupnja 448
- Grafički prikaz cjenovne diskriminacije trećeg stupnja 449
- STUDIJA SLUČAJA 11.2** Cjenovna diskriminacija tvrtke Con Edison 451
- Algebarski tretman cjenovne diskriminacije trećeg stupnja 452

11.3 MEĐUNARODNA CJENOVNA DISKRIMINACIJA I DAMPING 454**11.4 TRANSFERNE CIJENE 455**

- Značenje i priroda određivanja transfernih cijena 455
- Određivanje transfernih cijena kad nema vanjskog tržišta za intermedijalni proizvod 457
- Određivanje transfernih cijena sa savršenim tržištem za intermedijalni proizvod 457
- Određivanje cijena uz nesavršeno konkurentno tržište za intermedijalni proizvod 460
- STUDIJA SLUČAJA 11.3** Određivanje transfernih cijena multinacionalnih kompanija koje djeluju na tržištima u razvoju 461
- STUDIJA SLUČAJA 11.4** Određivanje transfernih cijena u naprednim zemljama 462

11.5 ODREĐIVANJE CIJENA U PRAKSI 463

- Određivanje cijena metodom trošak-plus 463
- Evaluacija određivanja cijena trošak-plus 464
- Inkrementalna analiza u određivanju cijena 465
- STUDIJA SLUČAJA 11.5** Inkrementalno određivanje cijena u Continental Airlinesu 466
- Određivanje cijena za vršno opterećenje, dvodijelna tarifa, vezivanje i skupljanje u snop 467
- Ostale prakse određivanja cijena 468
- STUDIJA SLUČAJA 11.6** Skupljanje u snop na primjeru iznajmljivanja filmova 469

STUDIJA SLUČAJA 11.7 Određivanje cijena za što veću vrijednost ili isplativost pri kupnji automobila, no bez pogađanja 471

STUDIJA SLUČAJA 11.8 Istaknite svoju cijenu na Pricelineu 472

SAŽETAK • ZADACI • ZADACI S TABLIČNIM KALKULATOROM

DODATAK 11. POGLAVLJU: CJENOVNA DISKRIMINACIJA TREĆEG STUPNJA UZ INFINITEZIMALNI RAČUN 477

ZADACI UZ DODATAK • DODATNA LITERATURA

INTEGRATIVNA STUDIJA SLUČAJA 7 eBay i konkurencija na internetu 481

INTEGRATIVNA STUDIJA SLUČAJA 8 Je li Apple doživio vrhunac i je li njegovo zlatno razdoblje za njime? 483

INTEGRATIVNA STUDIJA SLUČAJA 9 Određivanje cijena na internetu 485

PETI DIO

REGULACIJA, ANALIZA RIZIKA I UTVRĐIVANJE POTREBNOG KAPITALA 487

12. POGLAVLJE Regulacija i antitrust: uloga države u gospodarstvu 489

12.1 DRŽAVNA REGULACIJA KAO PODRŠKA POSLOVANJU I ZAŠTITA POTROŠAČA, RADNIKA I OKOLIŠA 490

Državna regulacija koja ograničava konkurenciju 491

Državna regulacija usmjerena zaštiti potrošača, radnika i okoliša 492

12.2 EKSTERNALIJE I REGULACIJA 494

STUDIJA SLUČAJA 12.1 Regulacija je uvelike smanjila onečišćenje zraka 494

Značenje i važnost eksternalija 495

Mjere za usmjerene na eksternalije 497

12.3 REGULACIJA JAVNIH KOMUNALNIH PODUZEĆA 499

STUDIJA SLUČAJA 12.1 Tržište za prava odlaganja otpada 500

Javna komunalna poduzeća kao prirodni monopoli 501

Poteškoće u regulaciji javnih komunalnih društava 502

12.4 ANTITRUST: DRŽAVNA REGULACIJA TRŽIŠNE STRUKTURE I POSTUPANJA 503

Shermanov zakon (1890.) 504

Claytonov zakon (1914.) 504

Zakon o osnivanju Saveznog povjerenstva za trgovinu (1914.) 505

Robinson-Patmanov zakon (1936.) 505

Wheeler-Leaov zakon (1938.) 505

Celler-Kefauverov zakon o zabrani spajanja (1950.) 505

12.5 PROVOĐENJE ANTITRUSTOVSKIH ZAKONA I POKRET DEREGULACIJE 506

Provođenje antitrustovskih zakona: neki opći nalazi 506

Provođenje antitrustovskih zakona: struktura 506

STUDIJA SLUČAJA 12.3 Slučajevi protiv IBM-a i AT&T-a 507

STUDIJA SLUČAJA 12.4 Antitrust i novi procvat spajanja	509
Provođenje antitrustovskih zakona: postupanje	510
STUDIJA SLUČAJA 12.5 Antitrustovski Microsoftov slučaj	511
Pomak prema deregulaciji	513
STUDIJA SLUČAJA 12.6 Deregulacija zrakoplovne industrije: ocjena	514
12.6 REGULACIJA MEĐUNARODNE KONKURENCIJE	515
12.7 UČINAK OPOREZIVANJA NA POSLOVNE ODLUKE	517
STUDIJA SLUČAJA 12.7 Dobrovoljna izvozna ograničenja na japanske automobile u Sjedinjenim Državama	518
KUĆICA 9: Ekonomika za menadžere u praksi	519
Stope poreza na dobit poduzeća diljem svijeta i ponašanje multinacionalnih korporacija	519
<hr/>	
SAŽETAK • ZADACI • ZADACI S TABLIČNIM KALKULATOROM	
<hr/>	
13. POGLAVLJE Analiza rizika	525
13.1 RIZIK I NEIZVJESNOST U MENADŽERSKOM ODLUČIVANJU	527
13.2 MJERENJE RIZIKA S DISTRIBUCIJOM VJEROJATNOSTI	528
STUDIJA SLUČAJA 13.1 Rizici s kojima je Coca-Cola suočena u promjeni svoje tajne formule	528
Distribucije vjerojatnosti	529
Apsolutno mjerilo rizika: standardna devijacija	531
Mjerenje vjerojatnosti s normalnom distribucijom	533
Relativno mjerilo rizika: Koeficijent varijacije	534
STUDIJA SLUČAJA 13.2 RiskMetrics: Metoda mjerenja vrijednosti uz prisutnost rizika	535
13.3 TEORIJA KORISNOSTI I NESKLONOST RIZIKU	536
STUDIJA SLUČAJA 13.3 Ista osoba kupuje policu osiguranja i kocka se – prividna proturječnost	539
13.4 KOREKCIJA MODELA VREDNOVANJA PREMA RIZIKU	540
Diskontne stope korigirane prema riziku	541
Pristup istovjetan izvjesnosti	543
STUDIJA SLUČAJA 13.4 Prilagodba modela vrednovanja rizika u stvarnome svijetu	545
13.5 OSTALE TEHNIKE UKLAPANJA RIZIKA U ODLUČIVANJE	546
Stabla odlučivanja	546
Simulacija	548
13.6 DONOŠENJE ODLUKA U UVJETIMA NEIZVJESNOSTI	549
Kriterij maksimin	549

Kriterij žaljenja minimaks 550
 Ostale metode bavljenja neizvjesnošću 551
STUDIJA SLUČAJA 13.5 Raspoređivanje rizika u odabiru portfelja 552

13.7 DEVIZNI RIZIK I OGRAĐIVANJE OD RIZIKA 553

STUDIJA SLUČAJA 13.6 Informacija, rizik i slom tvrtke Long-Term Capital Management 555

13.8 INFORMACIJA I RIZIK 556

Asimetrična informacija i tržište „mačka u vreći“ 556
 Tržište osiguranja i štetni odabir 557
 Problem moralnog rizika 557
 Problem vlasnika i zastupnika 558
STUDIJA SLUČAJA 13.7 Nagrađuju li zlatni padobranci neuspjeh? 559
 Dražbe 560
STUDIJA SLUČAJA 13.8 Dražbovanje radiofrekvencijskog spektra 561

SAŽETAK • ZADACI • ZADACI S TABLIČNIM KALKULATOROM • DODATNA LITERATURA

14. POGLAVLJE Dugoročne ulagačke odluke: utvrđivanje potrebnog kapitala 570

14.1 UTVRĐIVANJE POTREBNOG KAPITALA: PREGLED 571

Značaj i važnost utvrđivanja potrebnog kapitala 571
 Pregled postupka utvrđivanja potrebnog kapitala 573

14.2 POSTUPAK UTVRĐIVANJA POTREBNOG KAPITALA 575

Projiciranje novčanih primitaka 575
STUDIJA SLUČAJA 14.1 Analiza troškova i koristi SST-a 575
STUDIJA SLUČAJA 14.2 Eurotunel: još jedno loše francusko-britansko ulaganje? 576
 Neto sadašnja vrijednost (NPV) 578
 Interna stopa povrata (IRR) 579
 Usporedba NPV i IRR 579
STUDIJA SLUČAJA 14.3 Pennzoilov 3 milijarde dolara težak izazov utvrđivanja potrebnog kapitala 580
STUDIJA SLUČAJA 14.4 Utvrđivanje potrebnog kapitala radi ulaganja u ljudski kapital 581
KUĆICA 10: Ekonomika za menadžere u praksi 582
 Vrijedi li fakultetsko obrazovanje truda? 582

14.3 OGRANIČENJE KAPITALA I INDEKS PROFITABILNOSTI 583

14.4 TROŠAK KAPITALA 585

Trošak duga 585
 Trošak dioničkog kapitala: stopa lišena rizika plus premija 585

Trošak dioničkog kapitala: Model vrednovanja dividendi	586
Trošak dioničkog kapitala: Model određivanja cijene kapitala	587
Vagani trošak kapitala	589
STUDIJA SLUČAJA 14.5 Odabir između vlastitog kapitala i duga	590

14.5 OCJENA ULAGAČKIH PROJEKATA NAKON ULAGANJA 591

14.6 TROŠAK KAPITALA I MEĐUNARODNA KONKURENTOST 591

SAŽETAK • ZADACI • ZADACI S TABLIČNIM KALKULATOROM • DODATNA LITERATURA

INTEGRATIVNA STUDIJA SLUČAJA 10 Kako je Silicijska dolina porazila operatere	597
Željezni telefon	599
Motori za pretraživanje i motori za opsjedanje	599
INTEGRATIVNA STUDIJA SLUČAJA 11 Tehnološki divovi u međusobnom ratu	599
Gospodari sadržaja	600
Surova zbilja	601